

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Львівська політехніка»

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ
В УМОВАХ СУЧАСНОГО
КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ**

Монографія

*За загальною редакцією
д.ю.н., професора Ковальчука В.Б.*

Львів
2020

УДК 342. 41
ББК 66.2
Ф 94

*Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету
«Львівська політехніка» (протокол № 64 від 23 червня 2020 р.)*

Авторський колектив:

Ковальчук В.Б., д.ю.н., в.о. завідувача кафедри теорії, історії та філософії права ІППО НУ «Львівська політехніка», професор.

Білоостоцький С.М., к.ю.н., доц., доцент кафедри давньої історії України та архівознавства Львівського національного університету ім. І. Франка.

Забокрицький І.І., к.ю.н., доц., доцент кафедри теорії, історії та філософії права ІППО НУ «Львівська політехніка».

Мартинюк Р.С., к.п.н., доц., доцент кафедри державно-правових дисциплін Інституту права ім. І.Малиновського НУ «Острозька академія».

Софінська І.Д., д.ю.н., доц., доцент кафедри теорії, історії та філософії права ІППО НУ «Львівська політехніка»

Рецензенти:

Дробуш І.В., д.ю.н., доцент, завідувач кафедри державно-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права ім. І. Малиновського Національного університету «Острозька академія».

Жаровська І.М., д.ю.н., професор кафедри теорії, історії та філософії права ІППО НУ «Львівська політехніка».

Кельман М.С., д.ю.н., професор кафедри теорії, історії та філософії права ІППО НУ «Львівська політехніка».

Скрипнюк О.В., д.ю.н., професор, академік НАПрН України, Заслужений юрист України, заступник директора з наукової роботи Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України.

Ф 94

Функціонування органів державної влади в умовах сучасного конституціоналізму : монографія / за заг. ред. д.ю.н., проф. Ковальчука В.Б. Львів, 2020. 272 с.

ISBN 978-617-7328-94-9

Монографія присвячена актуальним питанням конституціоналізму й функціонування публічної влади в умовах конституційного реформування в Україні. Розглядаються основні проблеми парламентаризму як основи функціонування конституціоналізму, зокрема ролі парламенту в конституційній державі й парламентських імунітетів.

Проводиться аналіз ролі й місця виконавчої влади в конституційній державі, зокрема виконавчої влади у структурі державного механізму, організації її керівної ланки, співвідношення президента й виконавчої влади, конституційно-правового статусу президента й уряду, а також парламентського контролю за діяльністю органів виконавчої влади й парламентської відповідальності уряду.

Окрема увага приділена незалежності судової влади як гарантії свободи, поваги до людини та неупередженого застосування права, зокрема поняттю суду, судової влади, правосуддя, основним міжнародним стандартам в царині правосуддя, конституційному статусу та конституційним засадам організації й функціонування судової влади. Особливо наголошено на важливості захисту судової влади, судів та суддів.

У монографії проведено аналіз органів конституційної юрисдикції в механізмі забезпечення конституційності й легітимності державної влади, а саме розглядаються питання природи актів та правових позицій органів конституційної юрисдикції, природи та впливу органів конституційної юрисдикції на діяльність інших органів виконавчої влади, ролі й місця конституційного суду України в системі вищих органів державної влади.

УДК 342. 41
ББК 66.2

ISBN 978-617-7328-94-9

© Автори, 2020

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	5
РОЗДІЛ 1. ПАРЛАМЕНТАРИЗМ ЯК ОСНОВА КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ	8
1.1 Парламент у системі вищих органів держави	8
1.2 Парламентський контроль	24
1.3 Законодавчий процес у сучасних парламентах	30
1.4 Парламентські імунітети	46
РОЗДІЛ 2. РОЛЬ ТА МІСЦЕ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У КОНСТИТУЦІЙНІЙ ДЕРЖАВІ	59
2.1 Виконавча влада у структурі державного механізму, організація її керівної ланки	59
2.2 Президент і виконавча влада: структурне та функціональне співвідношення інститутів	82
2.3 Парламентська відповідальність уряду	97
2.4 Конституційно-правовий статус Президента України та Кабінету Міністрів України: пошук оптимальної моделі компетенційних взаємозв'язків	101
РОЗДІЛ 3. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ СУДОВОЇ ВЛАДИ ЯК ГАРАНТІЯ СВОБОДИ, ПОВАГИ ДО ЛЮДИНИ ТА НЕУПЕРЕДЖЕНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА	122
3.1 Поняття суду, судової влади, правосуддя	122
3.2 Міжнародні стандарти правосуддя	126
3.3 Конституційний статус судів, судової влади, судівництва, правосуддя	142

3.4 Конституційні засади організації й функціонування судової влади	147
3.5 Захист незалежності судів і суддів	169
 РОЗДІЛ 4. ОРГАНИ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ В МЕХАНІЗМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОСТІ ТА ЛЕГІТИМНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ	
4.1 Природа органів конституційної юрисдикції та відмінності конституційної регламентації їх статусу	179
4.2 Роль та місце Конституційного Суду України в системі вищих органів державної влади	190
4.3 Природа актів та правових позицій органів конституційної юрисдикції	202
4.4 Конституційна юстиція: сучасні виклики та перспективи реформування	215
 Список використаних джерел	 233